

Mairas Reinbergas "Krāsu mūzika"

Esmu gleznotājas Mairas Reinbergas meita Indra Annija. Vienmēr esmu gribējusi viņas mākslu labāk saprast. Tā radās ideja šim rakstam, kura veidošanā esmu sakopojusi esošus avotus, papildinātos ar interviju manu vecāku mājās 2026. gada 6. maijā.

Man nebija "tipiskas" bērnības. Citas mātes darbojās trimdas latviešu sabiedriskajās organizācijās un cepa pirāgus. Mana māte gāja uz vēderdeju stundām un veda mani uz modernu gleznu izstādēm. Mani vecāki dzīvoja vairākās interesantās vietās. Kad dzīvojām laukos Middleboro, Masačūsetas štatā, mums bija 30 akru (12 hektāru) zemes, milzīgs dārzs, pļavas, aitas un bišu stropi. Kad dzīvojām Adirondakas kalnos, Leikplesidā, Ņujorkas štatā, kur nav latviešu skolas, vecāki man paši mājās mācīja latviešu valodu, vēsturi un dziesmas.

Visas viņu garās laulības laikā tēvs Rīvars Reinbergs ir bijis manas mātes mākslas pastāvīgais atbalsts. Viņš strādāja maizes darbu (par inženieri), lai viņa varētu palikt mājās, mani audzināt un brīvi attīstīt mākslu bez komerciālās mākslas ierobežojumiem. Kopš 1980. gada mani vecāki dzīvo Attleboro, Masačūsetas štatā, kur mans tēvs mātei uzbūvēja gaišu studiju ar jumta logiem. Viņš savas sievas gleznas fotografējis un datorā ierakstījis. Pirms apmēram 15 gadiem ar draugiem atzīmējām svarīgu tēva dzimšanas dienu Rokportas jūrmalā, kur vecāki jaunībā pavadīja vairākas vasaras. Svinībās mana māte pārģērbās par zilo nāru (vēderdeju kostīmā) un nāca it kā no jūras, nesot uz galvas zilu trauku ar gliemežvākiem. Tas bija vienreizēji!

Mans tēvs Rīvars par manas mātes mākslu teica: "Gleznošana ir Mairas būtība – viņa bez tās (un bez mūzikas) nevarētu dzīvot. Viņa krepķējās, ka dzīve paņem par daudz laika, un ka neiznāk tik daudz laika kā viņa vēlētos pavadīt studijā. Viņa savās gleznās – un visur – rada skaistumu. Viņa gleznošanā neskrīn līdzī modei; viņa attīsta savu stilu un pie tā pieturas. Maira ir piedzimis 200 gadus par velu! Viņa būtu labāk iedērijusies baroka vai rokoko laikmetā."

Maira Reinberga. "Esmu dzimusi Rīgā, Latvijā. Bērnībā man ļoti patika dejot, un es pastāvīgi zīmēju. Vasaras pavadīju laukos – vectēva saimniecībā Dunalkā (mans vectēvs bija kalējs). Tur es varēju brīvi kļīst pa zaļajām pļā-

vām, rudzu laukiem, abeļdāru un upes krastu – Durbes upe bija pilna ar ūdensrozēm. Varbūt tāpēc es kļuvi par mākslinieci – būdama tik ļoti viena pati, iegremdējusies dabas skaistumā. Tā bija mana paradīze.

Otrā pasaules kara laikā, kad padomju armija iebruka Latvijā, mūsu ģimenei bija jābēg. Mani vecāki, mana māsa un es pametām dzimteni. Vācijā dzīvojām astoņās bēgļu nometnēs, un 1951. gadā emigrējām uz ASV, kur apmetāmies Bostonā. Absolvēju Masačūsetas Mākslas koledžu. Ar vīru Rīvaru un meitu mums viņa darba dēļ četras reizes bija jāpārceļas, kamdēļ nevarēju gleznošanai veltīt tik daudz laika, cik būtu gribējusi.

Senāk es strādāju ar eļļas krāsām, ūdenskrāsām un ar karstu vasku. 2005. gadā es izstrādāju savu pašreizējo tehniku. Nospiedumus veicu ar roku vai, gleznojot uz muslīna. Ar dažādiem rīkiem es zīmēju līnijas uz lielas, gludenas flizes, kur varu "brīvi justies", jo varu krāsas triepienus viegli izlabot un mainīt. Kad esmu apmierināta ar zīmējumu, tad uzlieku muslīnu vai citu drēbi. Tad izgriežu interesantākās daļas, sakārtoju tās sev tikamā veidā un pielīmēju pie audekla vai paneļa. Šī tehnika ļauj man radīt efektus, ko citādi nevarētu sasniegt, un tā ievieš arī nejausības elementu. Mans radošais process notiek lēni. Tāpēc katra pabeigtā glezna ir sasniegums.

Man māksla nozīmē skaistumu, ko es meklēju un izsaku caur smalkām krāsu attiecībām, saskarsmi starp līniju un faktūru, kā arī starp kontroli (līniju) un brīvību (krāsu plūsmu). Es pamanu līnijas visur – uz ietvēm, ielām, koku zariem un niedrēm diķos. Es "visu redzu". Manā dzīvē ir bijis daudz pārdzīvojumu un skumju – varbūt tāpēc es vēlos, lai manas gleznas paustu harmoniju, skaistumu un mieru. Mani interesē krāsu maģiskā mijiedarbība – to enerģijas piešķiršana un pārmaiņa caur ritmu, gaismu un caurspīdīgumu.

Man ir nepieciešama mūzika, lai gleznotu; tā man ir tikpat svarīga kā gaisma un krāsa. Es bieži domāju par savām gleznām kā melodiskām pasāžām, kur manas līnijas un krāsu variācijas pauzē kustību, ritmu un plūsmu. Man īpaši patīk baroka laika komponisti un tā laika reliģiskā mūzika – tā mani kādreiz aizved citā pasaulē.

Mani piesaista mierīgas kompozīcijas, tāpēc arī radās mana "logu

sērija", pie kuras arvien atgriežos. Izbaudu dabu visvairāk, vērojot to caur logiem. Šķiet, vienmēr skatos logos – mūžīgi mainīgās ēnās un krāsās. Skatos pašos logu stiklos, aizsvidušos logos un mainīgos atspīdumus. Logi man ir pilni nozīmju un noslēpumu; tie izraisa sajūtas, atmiņas un sapņus. Nesenu uzgleznoju lielu gleznu – "Logs #67 (Nakts, vējš, lietus)."

Latviešu tautas raksti un tautiski motīvi man ir svarīga tēma, kuru esmu izmantojusi gan savās gleznās, gan skatuves dekorācijās Bostonas un Sanfrancisko latviešu sabiedrībā, Rīgā, A. Čaka muzejā ir manas Čaka dzeju ilustrācijas. Manas gleznas ir Pasaules latviešu mākslas centra (PLMC) kolekcijā Cēsīs, kur 2023. gadā piedalījies izstādē "Abstrakti Raksti."

Manas mājaslapas adrese ir <<https://www.maira-art.com>>; tur no "resume" lapas pieejama e-grāmata "Awash in Color and Music" (pašizdota 2024. gadā), kā arī You Tube video no "Vēstules Latvijai" multimediju koncerta Rīgā (Orķestris Rīga, 2019.g. 15. novembrī), kur manas gleznas savienoja ar manas māsas Valdas Dreimanes un režisores Daces Micānes-Zālītes dzeju."

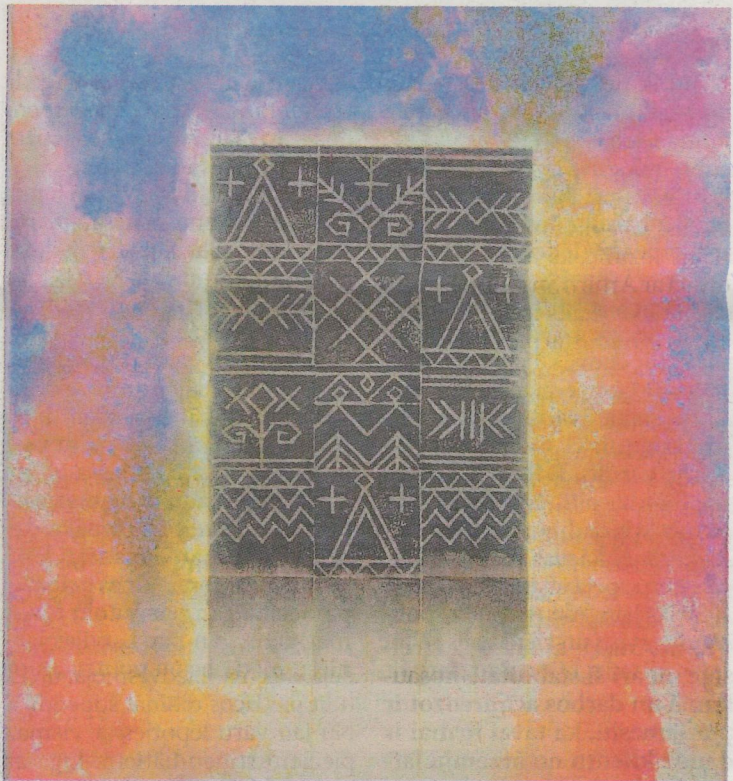
No atsauksmēm par Mairas Reinbergas mākslu

"M. R. gleznas prasa iedziļināšanos un klusumu. Tām piemīt kāds neizsakāms iekšējs strāvums...gaišā toņu gamma, delikāts un tajā pat laikā spontāns līniju audums." (Maija Meirāne, *Laiks*, 1974. gadā, par baltiešu izstādi Bostonas rātsnamā.)

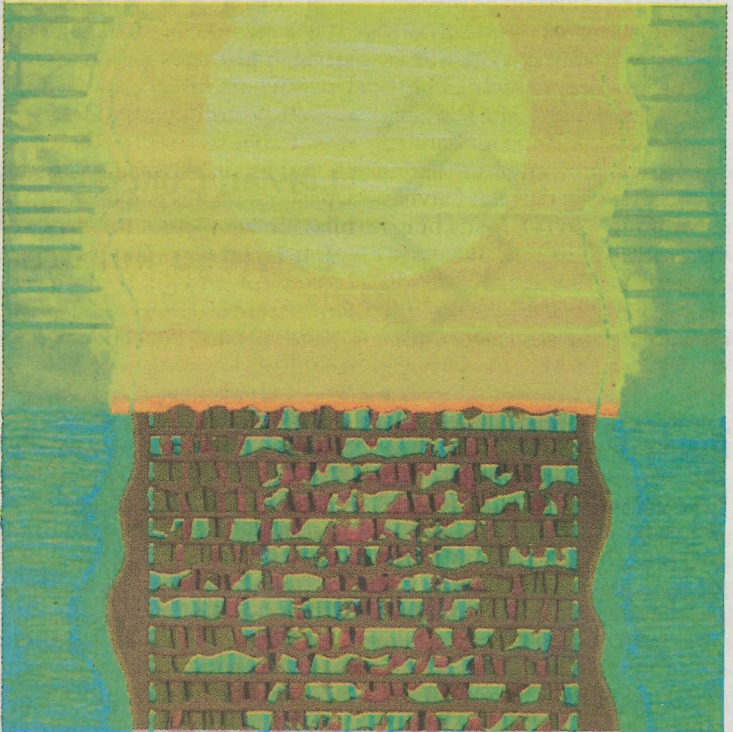
"Ja viņas darbam ir kāds mērķis, tas ir ar vienu otas vēzienu noskalot visu neglīto, kakofonisko un skaļo, un visu, kas varētu sadusmot dvēseli. Viņai tas aprbrīnājami izdodas." (*DeForest Shelley, Lake Placid News*, ap 1980. gadu, tulkojums.)

"Kā Rotko gleznās krāsu vibrēšana robežzonā, apgleznotā laukuma perifērija, un tā ir jau krāsu mūzika." (Nikolajs Bulmanis, *Laiks*, ap 1988. gadu, par gleznu "Nakts pilsēta, nr. 5.")

"Mākslinieces M.R. gleznā "Dziesma pavasarim" varēja sajūt atmostošās dabas gaiši zaļi dzelteno "sprādzienu" un paļu ūdeņu ritmus. Izteiktā krāsu, līniju un faktūras izjūta māksliniecei palīdz notvert mirkļa trauslumu, mistēriju savos darbos." (Linda Treija, *Laiks*, 2022. gadā, par St. Paulas Dziesmu svētku mākslas izstādi.)



Seni raksti #17 (2004 g.)



Dziesma saules gaismai (2024.g.)



LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Kārtojiet kravu sūtījumus: **pārcelšanos** (uz / no Latvijas), **jūras un gaisa transportu**, **komerciālas kravas**. **Personīgo paku, grāmatu sūtījumi** divreiz gadā, sūtām arī **gleznas!**

• Sūtām, automobiļus, laivas, motociklus, u.c.! Varam paņemt sūtījumus no Jūsu mājām!

Rakstiet: info@lasl.com • Lasiet uzreiz: www.lasl.com • Zvaniet: 1-973-744-6565

Palīdzības sūtījumi Ukrainai!



Atbildam tarifā jau sūtījumus.